

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25 - 42 50 22

Utklipp fra:

Christianssands Tidende

KRISTIANSAND S.

Pol. tendens: Høire

- 7. 7. 1960

Victor Smiths TV-tale

Det avsnitt som ble kuttet bort i Victor Smiths ønskebilde i TV-programmet hadde følgende ordlyd:

— Det er min overbevisning, sa han, at vi i vår tid vil oppleve en renessanse for den form for kunst som denne ikonen representerer. Ikke fordi det er det avgjørende at kunsten alene opplever en gjenfødelse. Det vesentlige er at hele verden opplever en renessanse. Vi trenger en Moralsk Opprustning om vår kulturs skapende krefter skal bli aktive og dynamiske. Vi lever i en verden i de samme veldige motsetninger som mellomalderen var så full av. De samme gigantiske krefter står mot hverandre over skillelinjene mellom godt og ondt. Mer enn noensinne gjelder William Penns ord om at menneskene må velge mellom å la seg lede av Gud eller å bli behersket av tyranner.

Jeg tror på den kunst som er engasjert og tar standpunkt. Derfor tror jeg også at den kunst som vil gripe oss fremtidig er en kunst med en erobrende kraft som den i katedralene og katedralene. Alt mitt er vel et resultat av en åndelig erfaring og opplevelse. Formen bare slutter seg som et ufullkomment

skall rundt denne opplevelse, het det i hans manuskript.

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25

Utklipp fra:

Stavanger Aftenblad,

Stavanger.
- 7. JUL. 1960

Victor Smith-

NRK

7 juli 1960

28-02-020

„NRK som et fryktløst talerør, eller drøvtyggende institusjon”

Maleren Victor Smith om det sensurerte fjernsynsprogram

Aftenbladets OSLO-kontor, i dag:

Diskusjonen om eventuell sensurering er berettiget i det nye fjernsynet her i landet går videre, og i dag er det maleren Victor Smith som rykker ut med et forsvaret for sitt standpunkt. Som kjent ble et avsnitt av Victor Smiths innlegg i fjernsynet søndag kuttet ut. Det som særlig vakte bekymring hos fjernsynsledelsen var at Victor Smith aktet å slå et aldri så lite slag for bevegelsen Moralsk Opprustning.

I dag forklarer Victor Smith at han var til prøve i fjernsynshuset: »Etter en tid ber produceren om å få snakke med meg og sier at jeg ville stå sterkere i programmet om jeg sløffet de to ordene (Moralsk Opprustning). Igjen sa jeg at det ville være uærlig ikke å si dem. Nå nærmer sendetiden seg, så producer går inn. Etter en tid kommer han tilbake og sier at fjernsynsjefen er i telefonen.

Med Otto Nes hadde jeg så en lang samtale som begynte meget forsiktig med at han sier: »Jeg har ikke lest Deres manus, men jeg forstår det slik at De har tenkt å nevne Moralsk Opprustning».

Imidlertid er tiden kommet da jeg skulle være ferdig sminket i studio, klar til sending. Med det nervepress som tiden nå skapte, brukte programredaktøren alle midler til å presse meg — fra det å le av det jeg tror på, til å ende med bomben: »Om De ikke stryker setningen, kan vi ikke sende programmet».

Til det sa jeg: All right. Nes til-

kaller så produceren for — som jeg tror — å stoppe sendingen. Mens jeg så gjør meg i stand til å forlate studio, kommer producer farende og roper: Programmet går!

Lettet får jeg på meg det nødvendige utstyr og går foran kameraene. For programledelsen må det vel regnes som et unnskyldende moment at det man hadde planlagt, ble så klosset gjennomført. Under selve konklusjonen av mitt kåseri blir det full forvirring i studio. Plutselig skjærer det inn musikk som også jeg hører. Kameraene peker ikke dit de skal, og ikke bare den omstridte setning, men et helt avsnitt blir kuttet ut, slik at sluttordene som jeg får lov å si, blir meningsløse.

Det var bare med en kraftanstrengelse jeg kunne gjennomføre programmet som avtalt. Nå kommer produceren og sier: »Beklager, vi kuttet det ut».

Det er to spørsmål som naturlig melder seg ut fra denne situasjonen, fortsetter Victor Smith. Ett spørsmål gjelder programledelsens forhold til min person — det skal jeg la ligge. Men et annet spørsmål må reises med all kraft. Vi lever i en tid da gigantiske krefter står mot hverandre. Hva har Rikskringkastingen å si oss? Skal NRK være et fryktløst talerør for det som rører seg i tiden, for levende og friske tanker — eller skal denne institusjon nøye seg med å tygge drøv på de alminnelige godtatte, konturløse synspunkter som hverken kan vekke mennesker til motsigelse eller til engasjerende tilslutning?»

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25 - 42 50 22

Utklipp fra:

Sunnmørsposten

Aalesunds Dagblad

Politisk tendens:
Venstre

(Se baksiden!)

- 7. JULI 1960

28.02.

Sensurert åndsliv

I fjernsynssendingen siste søndag inntraff en episode som vi ikke-TV-seere kan dømme om, etter det som er kommet fram i avisene, men det synes også å være rikelig nok til at episoden ikke bør gå upåttalt hen. Den gjaldt nemlig en form for sensur som vi tror alle er enige om at vi skal ha oss meget frabedt i Norge.

Det som hendte var i korthet dette: Under programposten «Ønskebildet» talte maleren Victor Smith om en russisk ikon. Programmet som helhet får god omtale. Men mot slutten av sendingen falt lyden ut. En så bare taleren bevege leppene. Et teknisk uhell, tenkte TV-seerne og reflekterte ikke mer over det. Men så vel var det ikke, det var sensuren som var trådt i virksomhet.

Hva var det da i dette foredraget som var så farlig at det ikke måtte komme ut til seerne og lytterne?

Nå er det kommet ut likevel. Det har stått gjengitt ordrett i flere aviser, og det er etter å ha lest det på trykk, at en må gni seg både i øynene og ørene. Kan dette være tabu i Norsk Fjernsyn? Er dette så giftig stoff at fjernsynet må gå over til stumfilm av hensyn til eventuelle skadevirkninger?

Maleren Victor Smith har et kristent livssyn, og hans kunstsyn er preget av, og underordnet hans religiøse livssyn. — «Jeg tror på den kunst som er engasjert og tar standpunkt», sa han i det avsnitt av foredraget som ble koblet ut. «Alt mitt er et resultat av en åndelig erfaring og opplevelse. For-

men bare slutter seg som et ufullkomment skall rundt denne opplevelse.»

Store kunstnere — langt større enn både Victor Smith og sensoren i Norsk Fjernsyn — har sagt det samme tidligere i historien, uten at noen tenkte på å sensurere dem.

Men så var det egentlig ikke dette som fikk begeret til å flyte over. Det som satte sensuren i gang var at herr Smith i denne forbindelse nevnte Moralsk Opprustning, en bevegelse han har sluttet seg til, og som han mener har en særlig oppgave i dag.

Den ansvarlige ledelse i fjernsynet søker etterpå å forklare at siden de ikke kunne komme til enighet med herr Smith om at han skulle la være å nevne Moralsk Opprustning, hadde de ikke annet å gjøre enn å kutte lydbandet ut. De kunne ikke sløyfe hele programposten. Det er ikke det som har interesse. Det har også mindre interesse hvordan den enkelte av oss stiller seg til moralsk opprustnings form og arbeidsmåte. Det som har interesse er dette: Er vi kommet der hen her i landet at en bevegelse av denne art for en hver pris ikke må nevnes i et foredrag som ellers holdt fullt ut mål både i form og innhold? Og er det så viktig at dette blir hindret, at alle midler må tas i bruk, selv åpen sensur?

Dette skylder Norsk Fjernsyns ledelse oss et klart svar på. Og hvis dette svaret ikke er klart nok, bør saken tas opp for et annet forum.

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - OSLO
TLF. 42 04 25 - 42 50 22

Utklipp fra:

Arbeiderbladet

Pol. tendens: Det norske
Arbeiderparti

(Se baksiden!)

- 7. JUL. 1960

Alvorlig talt, herr Folkestad

I saken om Smith og ønskebildet slutter Oddvar Folkestad sitt innlegg 6/7-60 med å si at programledelsen selvsagt alltid må søke å hindre åpenbar misbruk av mikrofonen. Det trodde jeg at alle var forholdsvis enige om, men når dette brukes som argument for at Smith ble hindret i å uttale som sin overbevisning at vi trenger en moralsk opprustning om vår kulturs skapende krefter skal bli aktive og dynamiske, da er både Otto Nes og Oddvar Folkestad så langt ute på viddene at en ikke skulle tro det var mulig.

Det er slike omstendigheter som kan få en til å tvile på om ren statsdrift er hensiktsmessig og akseptabelt, både når det gjelder radio og fjernsyn. Og det er ikke til å unngå at en begynner å få sterke tvil når det gjelder spørsmålet om programledelsen er voksen for oppgaven. I denne situasjon var det ytterst gledelig at Arbeiderbladet allerede mandag morgen tok avstand fra programledelsens handling.

Programledelsen må ikke, i den tro at de fyller en del av sin misjon ved å levere nøytrale sendinger i enhver henseende, gå til den ytterlighet å gjøre sendingene ikke bare fargeløse, men også tannløse. Et fullstendig latterlig skjær får det hele når en ser på trykk hva det hele i virkeligheten dreide seg om. For et vanlig publikum er det ikke mulig å forstå programledelsens tankegang, når dette skal betegnes som åpenbar misbruk av mikrofonen. Det alvorlige i det inntruffne er imidlertid at Smith får inntrykk av at formuleringen godtas, når dette er hans betingelse for å holde foredraget, og at sendingen likevel brytes. Det taler Smith til ære at han likevel greide å fullføre programmet.

Alvorlig talt, herr Folkestad, det eneste som gjenstår etter dette famøse intermezzo, er at NRK offentlig gir Smith sin uforbeholdne unnskyldning for den uverdige handling. Det har virkelig både Smith og fjernseerne krav på.

Oslo, 6. juli 1960. Rolf Holth.

12)

7/7-60

Victor Smith - NRK

16. aug } 1960
18. -19

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
Ø. SLOTTSGT. 8 - TLF. 42 04 25

FOLKETS FRAMTID
TRONDHEIM

16. 7. 60

28-02.

«Ønskebildet»

Norsk Riksringkasting har hatt en kjedelig affære i forbindelse med en programpost i fjernsynet. Posten het «Ønskebildet» og den opptredende var kunstmaleren Victor Smith. Nå hadde han altså laget et manuskript — uten at det var noe snakk om godkjenning av manuskriptet på forhånd. Kunstmaleren foretok en del rettinger i tiden før sendingen skulle gå. Men disse rettingene protesterte fjernsynsledelsen mot. En bestemt setning ville de ha strøket. Kunstmaleren mente setningen var nødvendig, det var nære på å skulle gå slik at programposten måtte strykes. Men så — i siste liten, like før kunstmaleren gjorde seg ferdig til å forlate Kringkastingshuset — kom det beskjed om at sendingen likevel skulle gå.

Og den gikk. Men på et bestemt punkt i sendingen foretok fjernsynsledelsen et håndgrep i teknikken, slik at lyden ble koblet ut. Og der sto da kunstmaleren og snakket — uten at seerne fikk høre et mukk. I stedet for tale kom kirkemusikk.

Da «det farlige punkt» i kunstmalerens tale var vel over, koblet teknikerne inn lyden igjen, og slutten av hans tale kunne høres.

Det var en enkelt setning som var «farlig». Den lød slik: «Det vesentlige er at hele verden opplever en renessanse. Vi trenger moralsk opprustning om vår kulturs skapende krefter igjen skal bli aktive og dynamiske».

Nå ble dette kuttet ut. I farten ble

også noe mer kuttet ut, slik at seerne ble snytt for et helt avsnitt av kunstmalerens tale.

Motiveringen for denne handlemåte er at Kringkastingen ikke må brukes i propagandistisk øyemed. Moralsk Opprustning er omstridt og burde altså ikke nevnes. Kunstmaleren ville med denne setningen ha begått et åpenbart misbruk av mikrofonen.

Vi mener det er tre alvorlige ting å innvende mot Kringkastingsens opptreden i dette tilfelle.

For det første er det ikke langt fra å være en sjikane mot personen Victor Smith. Han mente det var nødvendig å ha denne setningen med. Fjernsynsledelsen var uenig. Det var greitt. Men så skulle man — om man altså mente saken var alvorlig nok til det — ha erklært at programmet ikke ble å sende. I stedet valgte man å sende det og ved hjelp av teknikken kutte bort det «farlige sted» i talen. Uten på forhånd å varsle Victor Smith om at det ville bli gjort. Det var å holde mannen for narr. Lurvet er eneste ord som kan karakterisere en slik framgangsmåte.

For det annet synes vi det er besynderlig at Kringkastingen fant den ovennevnte setning så «farlig». Tidlig propaganda for en omstridt ideologisk bevegelse? Er ikke det å ta munnen noe for full? Les setningen en gang til — var den egentlig så farlig?

Og framfor alt: er Kringkastingen alltid så hårfin når det gjelder «propaganda for omstridte ting»? Det bannes av og til i radioen. Mange tar forargelse av det. Det skåles og skvulpes med brennevin. Mange mener det er propaganda for drikkeskikker. Gjennom hørespill f. eks. stifter vi bekjentskap med forskjellige livssyn og moralsyn — man er

Utklipp fra:

Sør-Trøndelag

Orkanger

Pol. tendens: Arb.p.

18. AUG. 1960

FARLIG TENDENS I KRINGKASTINGA

Nylig ble en kåsør i fjernsynet på en brysk og utiltalende måte sensurert da han i sitt foredrag forsøkte å tale ~~Moralsk Opprustnings sak.~~

Tirsdag slapp Guttorm Gjesing til med et voldsomt angrep på Moralsk Opprustning i programserien «Søkelys på demokratiet».

Denne rystende mangel på objektivitet er forferdende. Vi må ikke tåle en slik tendens i den monopoliserte kringkastingen i Norge.

faktisk ikke så overvettets hårfin.

Men altså denne ene setningen om en moralsk opprustning til fordel for vår kulturs skapende krefter — det måtte raderes bort.

Hva slags verdimål er det egentlig man bruker på Marienlyst?

For det tredje — og det er kanskje det alvorligste — synes vi at framgangsmåten overfor Victor Smith har gitt en knekk til det tillitsforhold som gjerne skulle prege forholdet mellom publikum og kringkastingsledelse. Den slags kan man altså risikere i Norsk Fjernsyn i dag —.

Nåja, vi forstår at man gjerne vil unngå strid og spetakk omkring sendingene sine. De skal være nøytrale —. Det er bra. Men se, nå er det jo nettopp strid og spetakkel man får! Og det på det grunnlag som gjør at kringkastingsledelsen står uhyre svakt. Så svakt at den har pådratt seg en god del latter endog.

Vi vet faktisk ikke annet å si enn bedre lykke neste gang!

Utklipp fra

Fremover

NARVIK

Pol. tendens: Arbeiderp.

(Se baksiden)

- 9 JULI 1960

28-02

Sensur og meninger

I hver eneste avisredaksjon i landet hender det at innlegg og meningsytringer beregnet på offentligheten, blir kastet i papirkurven. Det kan være så mange årsaker til det, men det er ingen som for alvor vil stå opp og hevde at dette er en innskrenkning i presserfriheten. Publikasjoner beregnet på offentligheten, kan ikke forplikte seg til å ta inn hver eneste ytring som kommer. Det ville totalt sprengt rammen for den virksomhet som drives. Nordmennene er jo kjent som et ytterst skrivende folk, men likevel tror vi ikke at vel underbygde meningsytringer, noen gang er blitt underslått av norsk presse.

Det er heller ingen i dag som kan frakjenne redaksjonene rett til å bearbeide det materiale den får inn — også når det gjelder å forkorte og friske opp innsendte artikler.

Derfor virker det noe søkt når det nå blåses opp til strid om norsk fjernsyns rett til å redigere sitt stoff. Bakgrunnen er episoden med maleren Victor Smith, som sist søndag opptrådte i programposten «Ønskebildet». Dette er en programserie, der kjente malere viser fram sitt ønskebilde, som de så gir sitt kommentar til.

Men Victor Smith hadde i sitt manuskript puttet inn

en del propaganda for Moralsk Opprustning, og det fant redaksjonen lå på siden av det proppramposten sto for, og kuttet avsnittet ut. At dette ble gjort på en klosset og noe ubehjelpelig måte, er en sak for seg, men ingen bør frakjenne redaksjonen retten til å gjøre det.

En annen sak er det om kringkasting og fjernsyn i lengden står seg på å være så nøytral, at man ikke kan tillate episoder av det slag

som den moralsk opprustede Victor Smith representerer. Det er ikke til å komme forbi at programmene i kringkastingen — fjernsynet har vi dessverre ikke sjanser til å bedømme — i for stor grad er preget av gråhet og ensformighet. — Man trækker for mye langs den slagne landevei. Større friskhet og pågåenhet — også når det gjelder meninger om moralske, politiske, kulturelle og alle andre spørsmål — vil ikke svekke, men styrke den posisjon kringkastingen har. Selve institusjonens nøytralitet behøver derved ikke å komme i fare.